

*Bibiana - medzinárodný dom umenia pre deti, Panská 41, Bratislava
III. výstava z cyklu výstav o slovenských súčasných výtvarných umelcoch*

NEBO A ZEM

(námet výstavy o P. Rollerovi)

*Autorky: Andrea Štefančíková, Zdenka Pašuthová
Spolupráca: Peter Roller
marec 2004*

úvod

Výstava „Nebo a zem“ je treťou z cyklu výstav, ktoré deťom približujú súčasných slovenských výtvarníkov. Cieľom výstav je predstaviť nielen osobnosti slovenského výtvarného života, ale súčasne návštevníkom ponúknuť pohľad na rôzne techniky a spôsoby tvorby.

Tretia z cyklu výstav je venovaná osobnosti sochára Petra Rollera. Výberom osobnosti a spôsobu tvorby prirodzene pokračuje v cykle výstav o súčasných slovenských výtvarníkoch a nadväzuje na výstavu „Hra na hodinu Vlada Kordoša“, ktorá vytvárala priestor medzi výtvarným a divadelným princípom, hrou – poznávaním a tvorbou.

o autorovi

Peter Roller sa narodil r. 1948 v Bratislave. Od roku 1967 študoval na Škole umeleckého priemyslu, oddelenie rezbárstva (L. Korkoš, A. Drexler) a od roku 1975 na Vysokej škole výtvarných umení, oddelenie figurálneho sochárstva (J. Kostka, A. Trizuljak, J. Kulich). Venuje sa najmä plastike (kameň, papier), pôsobí ako pedagóg na VŠVU. Jeho diela boli inštalované v rámci mnohých kolektívnych i individuálnych výstav doma i v zahraničí.

Peter Roller patrí k našim špičkovým výtvarníkom venujúcim sa sochárskej tvorbe, ale jeho tvorba bežnej verejnosti je málo známa. Autor zároveň pôsobí ako odborný pedagóg a vedúci katedry sochárstva na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave. Vo voľnom čase sa zúčastňuje na letných tvorivých dielňach.

princípy tvorby

Peter Roller pracuje s kontrastnými materiálmi – s papierom a kameňom. Z jeho diel často cítiť inšpiráciu východnými kultúrami, najmä japonskou, z ktorých preberá nielen zmysel pre zjednodušený znak, archetyp, ale i zmysel pre univerzálnosť, ktorá je tvorená protichodnými rytmami či tvarmi. V jeho tvorbe tak nachádzajú miesto kontrasty – farebné (biela – čierna), tvarové (kruh, štvorec), materiálové (papier, kameň) i formálne (plocha, priestor); „skladačky“ a „doplňovačky“, rôzne labyrinty, hra s pozitívom a negatívom a pod.

Tvorba Petra Rollera nesie v sebe časový aspekt, akciu ktorá prebehla a zostala po nej socha - hračka. Dokáže kamennému monumentu, ktorý je podstatou a predstavuje trvalé hodnoty, dať ľahkosť a „náhodnosť“ detskej hry. Tvorba predstavovaného umelca je zážitkom nielen autorovým, ale všetkých ktorí sa s ňou zoznámia.

nebo a zem

Inšpiráciou pre názov výstavy je názov Nebo a zem, ktorý autor použil dokonca viackrát (1992, 1994) pre svoje kamenné plastiky. Názov, ako i samotné diela, ktoré ho nesú, vyjadruje kontrast mäkkého a tvrdého, ľahkého a ťažkého, poetického a reálneho. Konceptia výstavy,

podobne ako tvorba Petra Rollera, je založená na kontraste a súčasne hravej spolupatričnosti protichodných a kontrastných elementov.

Nebo a zem predstavuje dva svety, ktoré sú rozličné, ale navzájom nerozlučne späté, ako dva princípy v autorovej tvorbe – podstata, nemennosť a náhoda. Vizualne aj významovo ich zastupujú materiály: ťažké - kameň a ľahké – papier, ktoré sú základné materiály v tvorbe Petra Rollera.

Zároveň v sebe tento názov nesie záhadu, tajomstvo, otázku, ktorou je poznačená celá Rollerova tvorba.

konceptia priestorového riešenia

Výtvarno-priestorové riešenie predpokladá priestory „malej galérie“, t. j. priestor, rozčlenený na dve časti. Logika delenia tentoraz vyplýva zo spomínaného princípu kontrastu „neba a zeme“ – mäkkého a tvrdého, poetického a reálneho, ľahkého a ťažkého – v tomto prípade – papiera a kameňa.

Prvá časť výstavy bude venovaná „nebu“ – tvorbe P. Rollera z papiera. V rámci nej autor pracuje s motívmi ako sú čierno-bielý rytmus inšpirovaný japonskou kaligrafiou, tvorenie priestoru čiernymi plochami, zaoberá sa témami „nadpozemskými“, akými sú plynutie času, večnosť, tušenie a pod.

Druhá časť výstavy bude venovaná „zemi“ – kamenným plastikám P. Rollera. V tejto časti rátame s využitím viacerých menších tematických celkov, akými sú napríklad hry s kameňmi, suché záhrady (opäť inšpirované japonskou kultúrou), labyrinty a pod.

Súčasne má výstava poskytnúť priestor na prezentáciu týchto troch oblastí: 1. svet fantázie, farieb a možností; 2. tvorba Petra Rollera; 3. možnosť aktívne prispieť k tvorbe priestoru a zároveň reagovať na predchádzajúce vizuálne a rozumové informácie a vnemy, ktorá je významovým aj tvorivým vyvrcholením výstavy.

sprievodný program

Po dohode s výtvarníkom je možné ponúknuť návštevníkom Bibiany tvorivé dielne pod vedením P. Rollera ako sprievodný program k výstave. V rámci nich je možné návštevníkom bližšie predstaviť tvorbu z uvedených materiálov a poskytnúť im možnosť zoznámiť sa s východiskami tvorby autora.

poznámka

Na základe návrhu P. Rollera je vhodné v rámci príprav výstavy a tvorivých dielní kontaktovať japonské veľvyslanectvo, ktoré by mohlo prispieť cennými odbornými radami a informačnými materiálmi v rámci výstavy (napr. japonské hry s kameňmi a pod.), ale najmä v súvislosti s pripravovanými tvorivými dielňami, na ktorých by veľvyslanectvo mohlo zabezpečiť aj zahraničných lektorov, prípadne inú formu podpory.